

PROF. DR. SAİM SAKAOĞLU'NUN KİTAPLARI

The Books Written by Prof. Dr. Saim Sakaoğlu

Yrd. Doç. Dr. Sinan GÖNEN*

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'nun bugüne kadar Türk kültürü ve Türk halk edebiyatı alanlarında yayımlanmış 43 eseri bulunmaktadır. Burada, eserler yayın yılına göre sıralanarak kısaca tanıtılmaya çalışılmıştır.

1. Gümüşhane Masalları / Metin Toplama ve Tahlil, Ankara 1973. (2. bs. **Gümüşhane ve Bayburt Masalları**, Ankara 2002).

Prof. Dr. Saim Sakaoğlu'nun, Prof. Dr. Mehmet Kaplan danışmanlığında hazırladığı doktora tezidir. Eser; *Önsöz* ve dört *Bölüm*'den oluşmaktadır. Eserde Gümüşhane ve çevresinden derlenen 70 masal metni incelenmiştir.

2. Halk Şiirinde Atatürk, Ankara 1974 (Turgut Günay ile).

Bu çalışma; *Önsöz*, *Şiirler*, *Söz-lük*, *Şairlerin Kısa Hayat Hikâyeleri* ve *Bibliyografya*'dan oluşmaktadır. Bir antoloji olan bu çalışma, âşıkların gözüyle Atatürk ve inkılaplarına karşı duyulan sevgiyle yoğrulan şiirlerden oluşmuştur.

3. 101 Anadolu Efsanesi, İstanbul 1976; Ankara 1989; Ankara 2003, 2004 (İlk 71 efsane 1978'de Japonca'ya çevrilmiştir).

Eserin adından da anlaşılacağı üzere, Prof. Sakaoğlu bu çalışmasında Anadolu'da derlenen farklı içerikteki 101 efsane metnini 12 başlıkta vermiştir. Bu çalışma ileriki yıllarda pek çok esere de kaynaklık edecektir.

4. Türk Çocuklarına Masallar, Ankara 1977.

Kültür Bakanlığı yayınlarından çıkan bu eser Türk çocuklarına kendi kül-

türlerini tanıtmayı amaçlamıştır. Eserde; bir tekerlemeyle beraber, 18 masal metni yer almıştır.

5. Sarı Çiçek / Sivashlı Âşık Kul Gazi, Erzurum 1980.

Bu eser; Sivashlı güçlü âşıklardan Kul Gazi'nin hayatı ve sanatı üzerine hazırlanmıştır. Eserde, Kul Gazi'nin 99 şiiri yer almaktadır.

6. Anadolu - Türk Efsanelerinde Taş Kesilme Motifi ve Bu Efsanelerin Tip Kataloğu, Ankara 1980.

Prof. Sakaoğlu'nun doçentlik tezi olan çalışma alanında ilktir. Çalışmada taş kesilme motifi içeren efsanelerin tip kataloğu hazırlanmıştır. Eser; *Önsöz*, *Giriş*, beş *Bölüm*, *Netice*, *Bibliyografya*, *İndeks* ve *Katalog*'tan oluşmaktadır.

7. Kıbrıs Türk Masalları, Ankara 1983 ve 1986.

Prof. Sakaoğlu'nun Kıbrıs masallarından oluşan bu eserinde 21 masal metnine yer verilmiştir.

8. Azerbaycan Âşıkları ve El Şairleri I, İstanbul 1985 (Ali Berat Alptekin ve Esmâ Şimşek ile). (1989'da Tebriz'de Azerbaycan Türkçesiyle de yayımlanmıştır.)

Ehliman Ahundov, Tehmasib Ferzeliyev ve Esrafil Abbasov tarafından hazırlanan eser; Prof. Sakaoğlu ve öğrencilerinden Prof. Dr. Ali Berat Alptekin ile Prof. Dr. Esmâ Şimşek'in ortak yayını olarak *Önsöz*, *Giriş*, *Sözlük* ve şairlerle ilgili ek bibliyografya eklenerek yayımlanmıştır. Eserde 23 âşığa yer verilmiştir.

* Selçuk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Konya. sgonen@selcuk.edu.tr

9. Azerbaycan Âşıkları ve Halk Şairleri II, İstanbul 1986 (Alptekin ve Şimşek ile).

Bir Antoloji olan eserin bu cildinde 59 âşık ve halk şairine yer verilmiştir. Eser özgün olup üç hocamız tarafından hazırlanmıştır.

10. Dadaloğlu, Ankara 1986 ve 1993.

Prof. Sakaoglu'nun Avşarların sözcüsü Dadaloğlu ile ilgili olarak hazırladığı bu eseri; *Önsöz*, beş *Bölüm*, *İndeksler*, *Sözlük* ve *Bibliyografya*'dan oluşmaktadır. Eserde, Dadaloğlu'nun hayatı ve sanatı etraflıca tanıtılarak şiirlerinden örneklere yer verilmiştir.

11. Ercişli Emrah, Ankara 1987.

17. yüzyılda yaşamış olan Ercişli Emrah ile ilgili olarak hazırlanan bu eser, âşığıma ışık tutarken âşık edebiyatında sık sık karıştırılan Emrah'ları da konu almaktadır.

12. Senin Aşkınla / Kadirili Âşık Halil Karabulut, Konya 1987.

Yaşayan âşıklarımızdan Âşık Halil Karabulut ile ilgili olarak hazırlanan bu çalışma; *Önsöz*, 10 *Bölüm*, *Bibliyografya*, seçme 81 şiir, *Şiir İndeksi* ve *Sözlük*'ten oluşmaktadır.

13. Bayburtlu Zihnî, Ankara 1988.

Hem klasik edebiyatı, hem de âşık edebiyatı alanlarında eserler veren Bayburtlu Zihnî ile ilgili olan bu eser; *Önsöz*, beş *Bölüm*, *Sözlük*, *Bibliyografya* ve *Ek*'ten oluşmaktadır. Eserde Zihnî; hayatı, sanatı ve eserleri başta olmak üzere bütün yönleriyle tanıtılmaktadır.

14. Dadaloğlu Bibliyografyası / Hayatı, Sanatı ve Şiirlerinden Örnekler, Ankara 1988 (Ali Berat Alptekin ile).

1986 yılında Dadaloğlu ile ilgili bir kitabı yayımlayan Prof. Sakaoglu, 1990 yılında da Prof. Alptekin'le Dadaloğlu ile ilgili yayınlardan oluşan bir bibliyografya kitabı yayımlamıştır. Eserde, bibliyografyanın dışında Dadaloğlu'nu tanıtan bir bölüm de vardır.

15. Bayburtlu Zihnî Bibliyografyası, Ankara 1990 (Ali Berat Alptekin ile).

1988 yılında Bayburtlu Zihnî ile ilgili bir eser yayımlayan Prof. Sakaoglu, yine öğrencisi Prof. Alptekin ile Zihnî'yi bütün yönleriyle tanıtan ve onunla ilgili yayınları içeren bir bibliyografya kitabını yayımlamıştır.

16. Atatürk, Gençlik ve Kültür, Konya 1990.

Prof. Sakaoglu; başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere gençlik ve kültürümüzle ilgili 15 makale ve bildirisini bu eserinde toplamıştır.

17. Türkmen Halk Masalları, Ankara 1991 (Metin Ergun ile).

Prof. Sakaoglu bu eserini öğrencisi Prof. Dr. Metin Ergun ile birlikte hazırlamıştır. Eser, *Önsöz* ve *Giriş*'ten sonra hem Türkmen Türkçesi hem de Türkiye Türkçesiyle verilmiş 42 masal metninden oluşmaktadır.

18. Folklor Bibliyografyaları Bibliyografyası Üzerine Bir Deneme, Konya 1991.

Folklor alanında hazırlanan bibliyografyaları 12 ana başlık altında toplayan bu eser, folklorla ilgili çalışanların başvuracakları ilk kaynaklar arasına girmiştir.

19. Azerbaycan Tapmacaları / Bilmeceleri, Elazığ 1992 (Ali Berat Alptekin ve Esmâ Şimşek ile).

Nurettin Seyidov'un Azerbaycan bilmeceleriyle ilgili eseri, 17 başlık altında tasnif edilerek, Prof. Sakaoglu ve öğrencileri Prof. Alptekin ve Prof. Şimşek'le birlikte Türkiye Türkçesinde hazırlanmıştır.

20. Türk Fıkraları ve Nasreddin Hoca, Konya 1992.

Bu eser; Prof. Sakaoglu'nun Türk fıkralarıyla ilgili sekiz ve Nasreddin Hoca fıkralarıyla ilgili yedi makalesinden oluşmaktadır.

21. Hikâye-i Garibe / Bayburtlu Zihnî, Konya 1992 (Ahmet Sevgi ile).

Prof. Sakaoglu'nun bu eseri; Bayburtlu Zihni'nin Hikâye-i Garibe adlı eserinin günümüz Türkçesine, Prof. Dr. Ahmet Sevgi ile birlikte aktarılmasından meydana gelmektedir.

22. Efsane Araştırmaları, Konya 1992.

Bu eser, Prof. Sakaoglu'nun altı numaralı eserinin *Giriş* bölümüyle efsanelerle ilgili 19 makale ve bildirisinden oluşmaktadır.

23. Hurşit ile Mahmihi Hikâyesi, Ankara 1996 (Ali Duymaz ile).

Eserde, Türk halk hikâyeleri içerisinde önemli bir yere sahip olan Hurşit ile Mahmihi Hikâyesi bütün yönleriyle ele alınmıştır. Eser; *Önsöz*, beş *Bölüm*, *Sonuç*, *Bibliyografya*, *Metinler* ve *Sözlük*'ten oluşmaktadır.

24. Proben VIII, Ankara 1997 (Metin Ergun ile).

W. Radloff adına öğrencisi İ. Künos tarafından hazırlanan, **Proben** serisinin Anadolu'dan derlenen ürünleri içeren sekizinci cildi, Prof. Sakaoglu ve öğrencisi Prof. Ergun tarafından Türk Dil Kurumu yayınları arasında 1997 yılında yayımlanmıştır.

25. Meddah Behçet Mahir'in Bütün Hikâyeleri I, Ankara 1997 (Ali Berat Alptekin, Yurdanur Sakaoglu ve Esmâ Şimşek ile).

Bu eser, ünlü Meddah Behçet Mahir'den yapılan derlemelerden oluşmaktadır. *Önsöz* ve *Giriş*'ten sonra yedi hikâye metnine yer verilmiştir.

26. Âşıkların Diliyle Cumhuriyet, Ankara 1998 (Zekeriya Karadavut ile).

Prof. Sakaoglu'nun öğrencisi Dr. Zekeriya Karadavut ile birlikte hazırladığı bu eserde, âşıkların Cumhuriyet'i anlamaları dile getirilmiştir. Eser; *Sunuş*, *Şiirler*, *Âşıkların Kısa Hayat Hikâyeleri* ve *Dizinler*'den oluşarak bizlere sunulmuştur.

27. Dede Korkut Kitabı / İncelemeler-Derlemeler-Aktarmalar, 2 C. Konya 1998.

Türk kültürünün ve edebiyatının en önemli şaheserlerinden olan Dede Korkut Hikâyeleri, Prof. Sakaoglu'nun iki ciltlik bu eserinde, daha önceki makale, bildiri, vb. yazılardan da yararlanılarak bütün yönleriyle ele alınmıştır. Öğrenci derlemelerine, alıntılara ve işlemelelere de yer verilmiştir.

28. 80. Doğum Yılında Şair Ahmet Tufan Şentürk, Ankara 1999, 2002.

Prof. Sakaoglu'nun bu eseri; modern Türk şiirinin usta kalemlerinden olan rahmetli Ahmet Tufan Şentürk'ü tanıtan yedi yazısından oluşmaktadır.

29. Masal Araştırmaları, Ankara 1999.

Masal araştırmacılarının elinde düşürmeyeceği bir kaynak olan bu eser, Türkiye'de masal türünün bilimsel olarak ele alındığı en önemli kaynaklar arasındadır. *Çalışma; Ön Söz, Giriş* ve dört *Bölüm*'den oluşmaktadır.

30. Meddah Behçet Mahir'in Bütün Hikâyeleri II, Ankara 1999 (Ali Berat Alptekin, Yurdanur Sakaoglu ve Esmâ Şimşek ile).

1997 yılında dört imzalı olarak ilk cildi yayımlanan bu eserin yine aynı yazarlar tarafından ikinci cildi 1999 yılında yayımlanmıştır. *Çalışma; Ön Söz*'den sonra 18 hikâyeden oluşmaktadır. Eserin sonunda bir de *Sözlük* vardır.

31. Azerbaycan Âşıkları ve Halk Şairleri Antolojisi I (16 - 18. Yüzyıl), Ankara 2000 (Ali Berat Alptekin ve Esmâ Şimşek ile).

Bu eserde, Azerbaycan saz şiiri hakkında geniş bilgiler verildikten sonra 20 civarında saz şairi hakkında bilgiyle beraber şiirleri yer almaktadır.

32. Çaybaşı Yazıları, Konya 2000, 2. bs. 2002.

Prof. Sakaoglu Konya'nın Meram ilçesi sınırları içerisinde bulunan Fahrünnisa Mahallesi'nde doğup büyüştür. Mahallenin ünlü caddesinin adı ise Çaybaşı'dır. Bu eser, cadde ve mahalle

ile bütünleşen kültürel iklimi tekrar bizlere koklatmaktadır.

33. Türk Ad Bilimi I / Giriş, Ankara 2001.

Ülkemizde bakir kalmış alanlardan biri de ad bilimi sahasıdır. Prof. Sakaoglu'nun üzerinde çalıştığı bir başka konu da ad bilimidir. Eser ad bilimi üzerine çalışacaklar için en önemli kaynaklar arasındadır.

34. İslâmiyet Öncesi Türk Destanları / İncelemeler - Metinler, İstanbul 2002, (Ali Duymaz ile).

Prof. Sakaoglu'nun öğrencisi Prof. Dr. Ali Duymaz ile birlikte hazırladıkları bu eseri; İslâm öncesi destanlarımızla ilgili önemli makaleler ve metin yayınlarından oluşmaktadır.

35. Destan Destan Üstüne / Kadirili Âşık Halil Karabulut'un Destanları, Konya 2002.

Prof. Sakaoglu'nun Âşık Halil Karabulut'la ilgili ikinci eseri olan bu çalışma; *Giriş* ve 15 *Bölüm*'den oluşmaktadır. Bölümlerde farklı konularda söylenmiş 146 destana yer verilmiştir.

36. Ercişli Emrah Bibliyografyası, Ankara 2002 (Ali Berat Alptekin ile).

1987 yılında Ercişli Emrah'la ilgili bir eser yayımlayan Prof. Sakaoglu, 2002 yılında da Prof. Alptekin ile birlikte aynı âşığın bibliyografyasını hazırlamıştır. Eser; bibliyografyanın dışında, âşığımızın hayatı ve sanatıyla ilgili bilgiler de sunmaktadır.

37. Konya Üzerine Şiirler, Konya 2002.

Prof. Sakaoglu'nun bu eseri, Konya, ilçeleri ve Mevlâna ile ilgili, pek çok şairin ve âşığın dilinden dökülen şiirlerden oluşan bir antolojidir.

38. 101 Türk Efsanesi, Ankara 2003.

Prof. Sakaoglu'nun daha önce yayımlanan **101 Anadolu Efsanesi** adlı eserine bir kardeş olan bu eseri, Türk dünyasından tespit edilen 101 efsane metninden oluşmaktadır. Efsanelerin

41'i Anadolu'dan, 60 tanesi ise Türk dünyasından seçilmiştir.

39. Türk Gölge Oyunu Karagöz / Karagöz, Ankara 2003.

Geleneksel Türk eğlence kültürü içerisinde önemli bir yere sahip olan Türk gölge oyunu Karagöz, Prof. Sakaoglu'nun bu eserinde derinlemesine ele alınmıştır. Eser; *Ön Söz*, altı *Bölüm* ve *Ekler*'den oluşmaktadır.

40. Karaca Oğlan, Ankara 2004.

Âşık edebiyatının en güçlü seslerinden Çukurova'nın yetiştirdiği Karaca Oğlan ile ilgili birçok konu bu eserde kaynaklarıyla ele alınmıştır. Prof. Sakaoglu'nun *Ön Söz*'ün de belirttiği gibi bu eser âdeta bir Karaca Oğlan ansiklopedisinin çekirdeğidir. Eserde Karaca Oğlan'la ilgili aklımıza gelen her şeyi bulabiliriz.

41. Nasreddin Hoca Fıkralarından Seçmeler, Ankara 2005.

Nasreddin Hoca ile ilgili bugüne kadar yüzlerce popüler kitap yazılmıştır. Ama bilimsel bir gözle hocamızın fıkralarını ele alan eserler maalesef pek fazla değildir. Ayrıca, kaynaklarda Nasreddin Hoca'nın olmayan birçok fıkra da onunmuş gibi gösterilmiştir. Bu eserde, Nasreddin Hoca fıkralarının ayıklanma ölçütleri örnek fıkralarla ele alınmıştır.

42. Türk Saz Şiiri Antolojisi (14-21. Yüzyıllar), Ankara 2006 (Ali Berat Alptekin ile).

Bu eser; saz şiirinin başlangıcı olarak kabul edilen 14. yüzyıldan günümüze kadar yetişmiş âşıkların örnek şiirleriyle yer aldığı bir antolojidir.

43. Halk Şiirinden Seçmeler, Ankara 2007 (Ali Berat Alptekin ile).

Prof. Sakaoglu'nun son eseri yine Prof. Alptekin ile ortak imzalıdır. Bir antoloji olan bu eserde; anonim halk şiiri, dini-tasavvufi halk şiiri ve saz şiirinden adlara ve eserlerinden örneklere yer verilmiştir.